

Załącznik
do Uchwały Nr XXIX/317/2020
Rady Miasta Siedlce
z dnia 26 listopada 2020 r.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Siedlcach w 2021 roku

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień, zwany dalej „Programem” realizowany jest przez Urząd Miasta Siedlce. Dysponentem środków budżetowych Miasta oraz koordynatorem realizacji zadań jest Pełnomocnik Prezydenta Miasta Siedlce do spraw Rozwiązywania Problemów Uzależnień.

W realizacji Programu uczestniczą osoby fizyczne i prawne, podmioty, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 r., poz.1057) oraz jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych, posiadające niezbędną wiedzę, doświadczenie i potencjał kadrowy w zakresie zadań objętych Programem. Miasto wspiera działanie tych podmiotów lub powierza im realizację zadań wynikających z Programu.

Program jest realizowany również przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i jednostki organizacyjne Miasta Siedlce.

Rozdział 1. Podstawy merytoryczne Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Siedlcach

Uzależnienie jest to zespół określonych objawów i zachowań, wywołanych niepohamowanym pragnieniem przyjmowania substancji psychoaktywnych lub podejmowania określonych zachowań. Jak podaje Krajowe Biuro Przeciwdziałania Narkomanii, uzależnienie jest przekroczeniem bardzo ulotnej i trudnej do zauważenia granicy między chęcią, która wyraża dobrowolność, a przymusem, który całkowicie zaburza kontrolę. Tę granicę przekracza się tylko raz, ale bezpowrotnie. Uzależnienie prowadzi do powstania wielu szkód: zdrowotnych, psychicznych oraz społecznych.

Przez alkohol należy rozumieć wszelkie związki organiczne zawierające jedną lub więcej grup hydroksylowych. Potocznie "alkoholem" nazywa się alkohol etylowy, czyli etanol lub napój alkoholowy, który dzielimy na piwo, wino oraz alkohole spirytusowe. Zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2277, ze zm.) w Polsce „napojem alkoholowym w rozumieniu niniejszej ustawy jest produkt przeznaczony do spożycia zawierający alkohol etylowy pochodzenia rolniczego w stężeniu przekraczającym 0,5% objętościowych alkoholu”.

Alkoholizm nazywany jest chorobą alkoholową lub toksykomanią alkoholową. To poważne zaburzenie, które prowadzi nie tylko do destrukcji życia osoby uzależnionej, ale jej całego najbliższego otoczenia. Kryteria diagnostyczne uzależnienia od alkoholu według Światowej Organizacji Zdrowia (ICD-10) definiują uzależnienie jako: „Zespół objawów somatycznych, behawioralnych i poznawczych, w których picie alkoholu staje się priorytetowe nad innymi poprzednio ważniejszymi zachowaniami.

Do rozpoznania choroby potrzebne jest stwierdzenie trzech z poniższych objawów w czasie ostatniego roku:

- silna potrzeba (głód) picia albo kompulsywne picie alkoholu;
- trudności w kontrolowaniu zachowań związanych z pićm w sensie upośledzenia: kontrolowania rozpoczęcia picia (np. powstrzymywania się od picia przed pićm); długości trwania picia (np. ograniczania picia do jednego dnia); ilości alkoholu (np. konieczność picia do dna butelki);
- stan abstynencyjny spowodowany przerwaniem picia lub zredukowania dawki alkoholu, przejawiający się: charakterystycznym zespołem abstynencyjnym, albo pićm alkoholu lub przyjmowaniem substancji o podobnym działaniu z zamiarem złagodzenia lub uniknięcia objawów abstynencyjnych;
- występowanie tolerancji, polegającej na potrzebie spożycia większych dawek do wywołania efektu powodowanego poprzednio mniejszymi dawkami (są one nieraz tak duże, że mogłyby spowodować śmierć osoby nieuzależnionej);
- postępujące zaniedbywanie alternatywnych przyjemności lub zainteresowań z powodu picia, zwiększenie ilości czasu potrzebnego na zdobycie alkoholu lub powrócenie do normy po wypiciu;

- picie alkoholu mimo wiedzy o jego szkodliwości np. o uszkodzeniu wątroby spowodowanych piciem, stanach depresyjnych po dłuższym piciu" (Habrat B. 1996, s. 33).

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi do problemów, które w sposób szczególny wynikają z alkoholizmu należy zaliczyć: rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylanie się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny oraz systematyczne zakłócanie spokoju lub porządku publicznego. Praktyka pokazuje również, że silnym problemem związanym z alkoholizmem jest zjawisko przemocy w rodzinie.

Dla określenia zespołu *uzależnienia od narkotyków* często stosowane są terminy: narkomania, lekomania, narkomania, toksykomania, chemiozależność, lekozależność. Przez narkomanię należy rozumieć kompleks zjawisk fizjologicznych, behawioralnych i poznawczych, wśród których zachowania związane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych uzyskują wyraźną przewagę nad innymi.

Do uzależnień należy również zaliczyć kwestie związane z zachowaniami – *uzależnienia behawioralne*, które w nie mniejszym stopniu niż uzależnienia chemiczne, negatywnie oddziałują na człowieka i jego otoczenie. Związane są z silnym przymusem, koniecznością do wykonywania jakiejś czynności, traktowane jako uzależnienie od popędu. Szczególnie ważne są działania podejmowane w stosunku do dzieci i młodzieży, dla których: sieciorizm, patologiczny hazard, zaburzenia odżywiania mogą być pierwszym krokiem do wchodzenia w uzależnienia.

Przez *profilaktykę* rozumieć należy świadome działanie nastawione na jednostki lub grupy społeczne, mające na celu zapobieganie różnorodnym problemom zanim one wystąpią. Do działań profilaktycznych zalicza się również identyfikowanie jednostek lub grup zagrożonych w celu podejmowania interwencji we wczesnej fazie powstawania zachowań ryzykownych lub problemowych. Profilaktyka z definicji jest działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym.

Głównym celem profilaktyki uniwersalnej skierowanej do ogółu społeczeństwa, w ramach przeciwdziałania szeroko rozumianym uzależnieniom, jest wskazywanie na postawy pożądane, promowanie zdrowego stylu życia, wskazywanie na alternatywne dla patologicznych formy spędzania czasu wolnego. Ważnym jest też aspekt przestrzegania prawa w zakresie dostępności do środków, który nie dotyczy jedynie sprzedawców wyrobów tytoniowych i alkoholowych, ale i ogółu społeczeństwa.

Działanie to powinno być oparte o społeczną odpowiedzialność i reagowanie w przypadku łamania przepisów prawa. Profilaktyka selektywna skierowana jest do grup ryzyka, czyli do osób, które są bezpośrednio narażone na zachowania ryzykowne, bądź już nastąpiła inicjacja alkoholowa, narkotykowa, nikotynowa. Ma ona na celu zapobieganie, ograniczenie lub zaprzestanie podejmowania przez jednostkę zachowań ryzykownych. Zaś profilaktyka wskazująca opiera się o programy adresowane do osób wysokiego ryzyka, mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub zaprzestanie stosowania zachowań ryzykownych. W działaniach tych uczestniczą osoby, które ryzykownie spożywają alkohol, zażywają narkotyki czy stosują inne zachowania związane z uzależnieniami behawioralnymi. Profilaktyka wskazująca jest też utożsamiana z wstępnymi działaniami terapeutycznymi, rehabilitacyjnymi czy resocjalizacyjnymi.

W codziennej pracy, by mówić o efektywnych działaniach, skuteczne jest stosowanie wielu strategii profilaktycznych jednocześnie. Wiodące strategie profilaktyczne to takie, których zastosowanie przynosi pożądane i udokumentowane w badaniach zmiany w zachowaniu młodych ludzi. Należą do nich: rozwijanie umiejętności życiowych, edukacja, rozwijanie umiejętności rodziców, włączanie naturalnych mentorów, budowanie więzi ze szkołą.

Rozdział 2. Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie miasta Siedlce – problematyka uzależnień i przemocy w rodzinie

Zadania zaplanowane do realizacji wynikają z prowadzonej w drugiej połowie 2020 roku diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych na terenie miasta Siedlce, nakierowanej w sposób szczególny na problemy uzależnień i przemocy w rodzinie. Analizę oparto na danych otrzymanych w wyniku badań obejmujących swoim zasięgiem zarówno dorosłych mieszkańców oraz sprzedawców i właścicieli punktów sprzedaży alkoholu, ale przede wszystkim dzieci i młodzież uczącą się w siedleckich szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, a także danych otrzymanych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Policji, Straży Miejskiej oraz innych instytucji i stowarzyszeń działających na rzecz dziecka i rodziny.

Badania dotyczące **osób dorosłych** obejmowały poznanie postaw społecznych wobec istotnych problemów społecznych, a także zagadnienia związane

z substancjami psychoaktywnymi, uzależnieniem od alkoholu, nikotyny, hazardu czy mediów elektronicznych oraz wobec przemocy w rodzinie.

Jednym z najważniejszych problemów społecznych zauważonym przez mieszkańców miasta jest problem bezrobocia, który w ich opinii może przyczyniać się do wielu negatywnych zjawisk, takich jak depresja, alkoholizm i ubóstwo.

Z analizy uzyskanych danych wynika, że alkohol jest obecny w życiu dorosłych mieszkańców miasta Siedlce. Natomiast deklarowane spożywane ilości i częstotliwość picia odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu na średnim poziomie ryzyka. Ponad połowa mieszkańców deklaruje, że posiada wiedzę na temat miejsc udzielających pomoc osobom uzależnionym. Aż 52% respondentów uważa osoby pijące alkohol jako zagrażające lub raczej zagrażające bezpieczeństwu w środowisku lokalnym. Niepokojące jest przekonanie, iż osoby nieletnie mają łatwość w zakupie alkoholu – uważa tak 74% badanych. Znaczny odsetek badanych mieszkańców nie ulega stereotypom, jednak niepokojące są wskaźniki tolerancji dorosłych mieszkańców na picie alkoholu przez kobiety w ciąży (35% ankietowanych) oraz jazdę po spożyciu alkoholu (12%). Dorośli mieszkańcy Siedlec, zapytani o obecność w ich najbliższym otoczeniu osób zażywających substancje psychoaktywne, wskazali, że znają co najmniej jedną osobę zażywającą narkotyki (marihuana i haszysz – 28%, amfetamina – 17%, ekstazy – 6%, LSD – 5%, heroina – 2%) i dopalacze (12% badanych), a 20% - szkodliwie zażywających leki. Co bardziej niepokojące, aż 23% ankietowanych osób wskazało, że posiadają wiedzę, gdzie można nabyć wspomniane substancje psychoaktywne.

Analiza wyników badań dotyczących przekonań respondentów w zakresie wychowania dzieci wskazuje, że zdecydowana większość badanych nie przejawia postaw rodzicielskich wykorzystujących przemoc jako środka wychowawczego, nie mniej jednak zaledwie 15% wskazuje, że metody wychowawcze oparte na karach fizycznych powinny być zakazane prawem. Zaskakujące jest to, że 34% dorosłych jest przekonanych o skuteczności sporadycznej przemocy fizycznej jako metody wychowawczej. Poruszając problem przemocy w rodzinie, zwrócić uwagę powinien fakt, iż 14% respondentów deklaruje, iż ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie, a kolejne 58% ma podejrzenia o takiej sytuacji. Aż jedna trzecia badanych nie posiada wiedzy, gdzie może uzyskać pomoc ofiara przemocy w rodzinie. Ponad 91% respondentów uważa, że alkohol jest jedną

z przyczyn przemocy w rodzinie. W 2019 roku liczba ofiar przemocy w rodzinie wynosiła ogółem 148 osób, zaś liczba sprawców 142 osoby. Liczba interwencji Policji związanych z zakłócaniem porządku domowego wynosiła 8232, przy czym w 103 przypadkach miała miejsce przemoc domowa w następstwie czego sporządzono 103 Niebieskie Karty typu A.

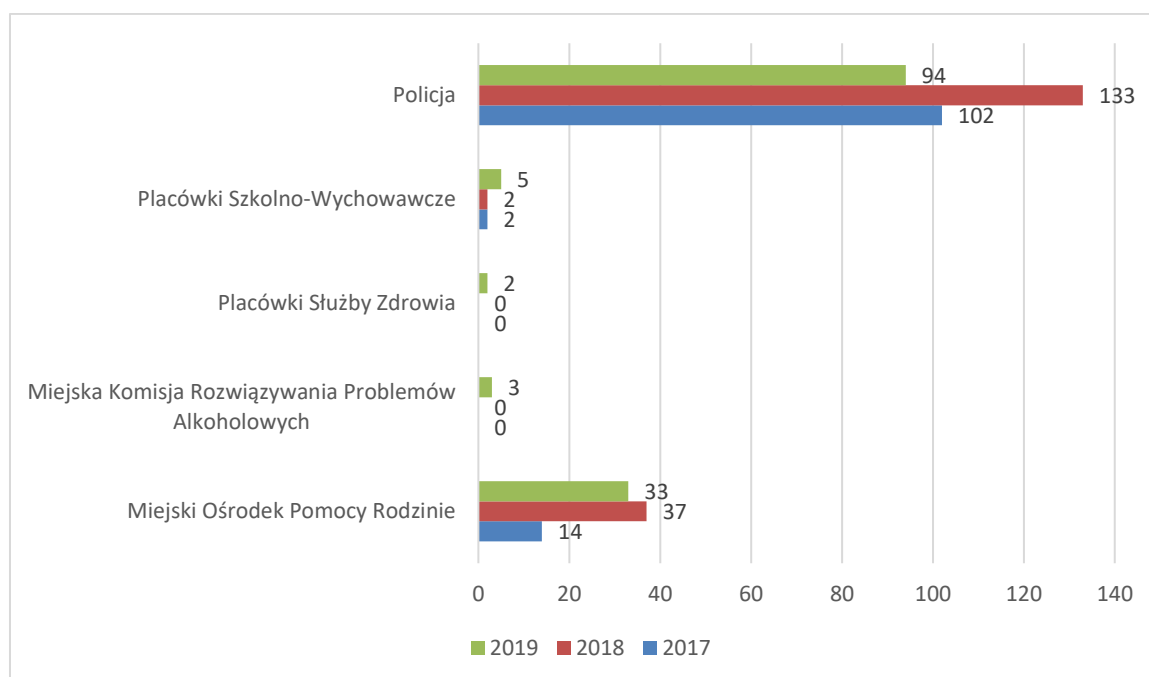
Tabela 1. Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową (dane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Siedlcach oraz Komendy Miejskiej Policji w Siedlcach).

<i>Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową</i>			
	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Liczba ofiar przemocy w rodzinie ogółem, w tym:	128	201	148
○ Kobiety	106	158	121
○ Mężczyźni	12	25	27
○ Nieletni	10	18	24
Liczba sprawców przemocy domowej ogółem, w tym:	119	181	142
○ Kobiety	8	12	18
○ Mężczyźni	111	168	124
○ Nieletni	0	1	1
Liczba interwencji Policji, w tym:	12 384	9 615	8 232
○ Dotyczących przemocy domowej	141	131	103
○ Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	141	131	103

Źródło: Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w mieście Siedlce w 2020 r.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, wszczynanie procedury Niebieskiej Karty należy do pracowników socjalnych, policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, pracowników służby zdrowia oraz pracowników oświaty. Dane statystyczne pokazują, że najwięcej NK jest zakładanych przez policję i pracowników socjalnych. W pozostałych przypadkach sytuacja wszczynania procedury przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest sporadyczna.

Wykres 2. Wnioski Niebieskiej Karty sporządzone w związku z procedurą przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Siedlcach.

Źródło: Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w mieście Siedlce w 2020 r.

Z innym problemem związanym z uzależnieniem behawioralnym – zjawiskiem patologicznego hazardu badani mieszkańcy Siedlec spotykają się dość często, bo aż 29% z nich określa to zjawisko jako dość powszechne, przy czym aż 82% badanych nie potrafi wskazać odpowiedniego miejsca udzielającego pomoc osobom jej potrzebującym. Jeszcze wyższe wskaźniki obecności uzależnienia behawioralnego w społeczeństwie lokalnym posiada uzależnienie od komputerów/internetu. Na ten problem wskazuje 94% osób.

Analiza danych dostarczonych przez Straż Miejską w Siedlcach oraz Komendę Miejską Policji w Siedlcach pokazuje, że jeśli chodzi o wykroczenia i przestępstwa na terenie miasta, które zostały dokonane pod wpływem środków odurzających, najczęściej dochodzi do prowadzenia pojazdów w stanie nietrzeźwości (90 interwencji w 2019 r.), zakłócanie porządku publicznego (93 interwencje w 2019 r.) oraz zatrzymywanie osób do wytrzeźwienia (95 interwencji w 2019 r.).

Tabela 1. Wykroczenia/przestępstwa na terenie Siedlec po wpływie środków odurzających w latach 2017-2019.

<i>Wykroczenia/przestępstwa na terenie Siedlec pod wpływem środków odurzających</i>			
Prowadzenie pojazdów w stanie nietrzeźwości	94	79	90
Prowadzenie pojazdów po spożyciu alkoholu	20	13	8
Zakłócanie porządku publicznego	96	100	93
Podejmowanie czynności służbowych pod wpływem alkoholu	7	9	11
Liczba wypadków pod wpływem alkoholu	1	4	2
Osoby zatrzymane do wytrzeźwienia	99	62	95
Przestępstwa popełnione przez nieletnich	0	1	0
Osoby nieletnie zatrzymane do wytrzeźwienia	1	0	0

Źródło: Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w mieście Siedlce w 2020 r.

Proponowane działania zawarte w Miejskim Programie Przeciwdziałania Uzależnieniom w Siedlcach na rok 2021 skierowane do osób dorosłych odpowiadają zatem potrzebom mieszkańców, jak również wskazują kierunek prowadzonych działań profilaktycznych i pomocowych. Skonstruowane zostały one w oparciu o zalecenia wynikające z przeprowadzonej diagnozy. W sposób szczególny powinny być skoncentrowane one na edukacji oraz prowadzeniu kampanii informacyjnych, skierowanych również do specjalistów. W celu wspierania pozytywnych wychowawczych u dorosłych mieszkańców zaleca się realizowanie warsztatów skierowanych na ćwiczenie dobrych reakcji w bezpiecznych, zamkniętych grupach w odniesieniu do pełnionej roli społecznej.

Badania sprzedawców napojów alkoholowych miały na celu rozpoznanie poziomu świadomości niebezpieczeństw wynikających z zawartości alkoholu w poszczególnych napojach alkoholowych. Znaczna większość, bo aż 90% badanych przedsiębiorców ma świadomość jednakowej szkodliwości alkoholu, bez względu na rodzaj napoju alkoholowego. Niemal połowa badanych – 45% sądzi, że sprzedaż alkoholu powinna być ograniczana lub kontrolowana, jednak zaledwie 15% sądzi, że osoby, które piją alkohol zagrażają bezpieczeństwu społecznemu. Zdaniem znaczącej większości badanych sprzedawców małoletni mają problem z zakupem napojów zawierających alkohol, jednak podejmowane są przez nich próby. Ponad połowa

ankietowanych - 65% deklaruje, że ma styczność z tą sytuacją kilka razy w miesiącu, 15% kilka razy w tygodniu a 5% kilka razy dziennie. Spośród badanych - 80% sprzedawców twierdzi, że nigdy nie sprzedało alkoholu osobom niepełnoletnim, a 20% nie ma tej pewności.

Przekonania dotyczące spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży oraz jazdy pod wpływem alkoholu są bardzo restrykcyjne. Niemal wszyscy badani uważają, że i jedna i druga sytuacja, nie powinna mieć miejsca. Przedsiębiorcy nie uważają również, że w ich okolicy nie ma zbyt dużo punktów sprzedaży alkoholu. Problemem z jakim mierzą się badani sprzedawcy napojów alkoholowych to kwestia spożywania alkoholu przez klientów w obrębie punktu sprzedaży - w miejscu do tego nie przeznaczonym. Zgodnie z prawem, alkohol do spożycia w miejscu sprzedaży mogą sprzedawać jedynie przedsiębiorcy prowadzący punkty gastronomiczne. Niemal połowa badanych sprzedawców - 45% wskazuje, że spożywanie alkoholu w miejscu sprzedaży występuje kilka razy dziennie, 20% kilka razy w tygodniu, a 5% kilka razy w miesiącu. Subiektywna ocena kontroli punktów sprzedaży wykazała, że 55% respondentów ocenia ją pozytywnie.

W ramach działań prowadzonych przez Samorząd, w kolejnym roku, w celu wsparcia sprzedawców napojów alkoholowych, zostały zaplanowane działania edukacyjne - szkolenia.

Celem badania **w środowisku szkolnym dzieci i młodzieży** było poznanie postaw i przekonań uczniów wobec substancji psychoaktywnych – alkoholu, narkotyków i dopalaczy. W badaniu wzięło udział 1692 osób (898 ze szkół podstawowych i 804 ponad podstawowych).

Klimat społeczny placówki edukacyjnej jest jedną z przyczyn wchodzenia w zachowania ryzykowne przez dzieci i młodzież. Jeśli jest on niesprzyjający, uczniowie źle czują się w swojej klasie, nie mają pozytywnego wzorca dorosłego, wówczas podejmowanie zachowań niepożądanych jest bardziej prawdopodobne niż w sytuacji odwrotnej.

Siedleccy uczniowie przeważnie dobrze czują się w swojej klasie i szkole, a tendencja ta pozostaje stała wśród uczniów różnych klas i szkół. Większość badanych uczniów deklaruje, że w szkole nie doświadcza przemocy lub doświadcza jej kilka razy w roku. Uczniowie przyznają jednak, że w szkole są koledzy i koleżanki, których się boją – najsilniej jest to widoczne w klasach 4-6 szkoły

podstawowej. Zjawisko “fali” czy “chrztu” w ankietyowanych szkołach jest marginalne. Większość uczniów na każdym poziomie edukacyjnym w swojej klasie czuje się bardzo dobrze lub raczej dobrze, jednakże niepokoi, że w każdej w trzech grup wiekowych jest od 2% do 5% osób, które tak źle czują się w swoim otoczeniu, że woleliby je zmienić na inne.

Wiek nastoletni sprzyja kwestionowaniu i łamaniu wyznaczonych granic i zasad – im uczniowie starsi, tym częściej zdarzają im się wagarary, w tym wielokrotnie opuszczanie lekcji. Problem wagarów w szkołach podstawowych w klasach 4-6 jest niewielki. Dość duża liczba bo, aż 80% uczniów nigdy nie wagarowało, a pozostali od jednego do kilku razy. W starszych klasach szkoły podstawowej analogicznie 51% nie wagarowało nigdy, natomiast 23% - jeden raz, 18% kilka razy, 8% wiele razy. W szkołach ponadpodstawowych sytuacja przedstawia się następująco – 30% nie wagarowało nigdy, 17% jeden raz, 36 % kilka razy a 17% wiele razy. Powody tego zjawiska także odpowiadają specyfice wieku – są to poczucie nudy, wpływ rówieśniczy i stres szkolny.

Wykres 2. Okoliczności inicjacji alkoholowej

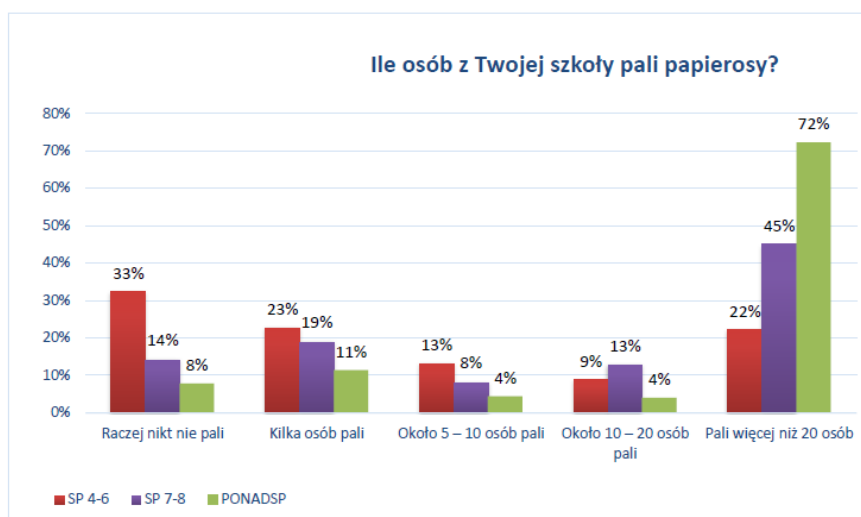
Źródło: Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w mieście Siedlce w 2020 r.

Wraz z wiekiem zmienia się także ocena relacji z rodzicami – nieco lepsza jest ona u młodszych uczniów, jednak wśród większości uczniów pozostaje ona na bardzo wysokim poziomie. Deklaracje znajdują swoje potwierdzenie w wyrażeniu zaufania i chęci podzielenia się z rodzicem lub opiekunem swoimi niepokojami – tak zrobiłoby ponad ośmiu na dziesięciu uczniów siedleckich szkół. Uczniowie mając do wyboru wskazanie, z którym rodziców mają lepszą więź częściej wskazywali na matki. Sytuację tę, dobre relacje rodzinne, z pewnością można zaliczyć do czynników chroniących przed występowaniem zachowań niepożądanych.

Zaufanie dzieci i młodzieży wobec nauczycieli znacząco zmienia się z wiekiem – niemal ośmiu na dziesięciu z najmłodszych uczniów byłoby gotowych podzielić się swoją troską z pracownikiem szkoły. W najstarszych klasach odsetek ten spada do 37%. Zaufanie i pozytywna więź z dorosłymi stanowi znaczący czynnik chroniący dla młodych dorosłych, dlatego warto dbać o pozytywne relacje również w środowisku szkolnym.

Wraz z wiekiem badanych uczniów wzrasta odsetek młodych uczniów eksperymentujących z alkoholem, papierosami oraz substancjami psychoaktywnymi. Najbardziej rozpowszechnione wśród badanych uczniów jest spożywanie napojów alkoholowych oraz palenie papierosów.

Wykres 3. Opinia uczniów na temat palenia papierosów przez ich rówieśników.

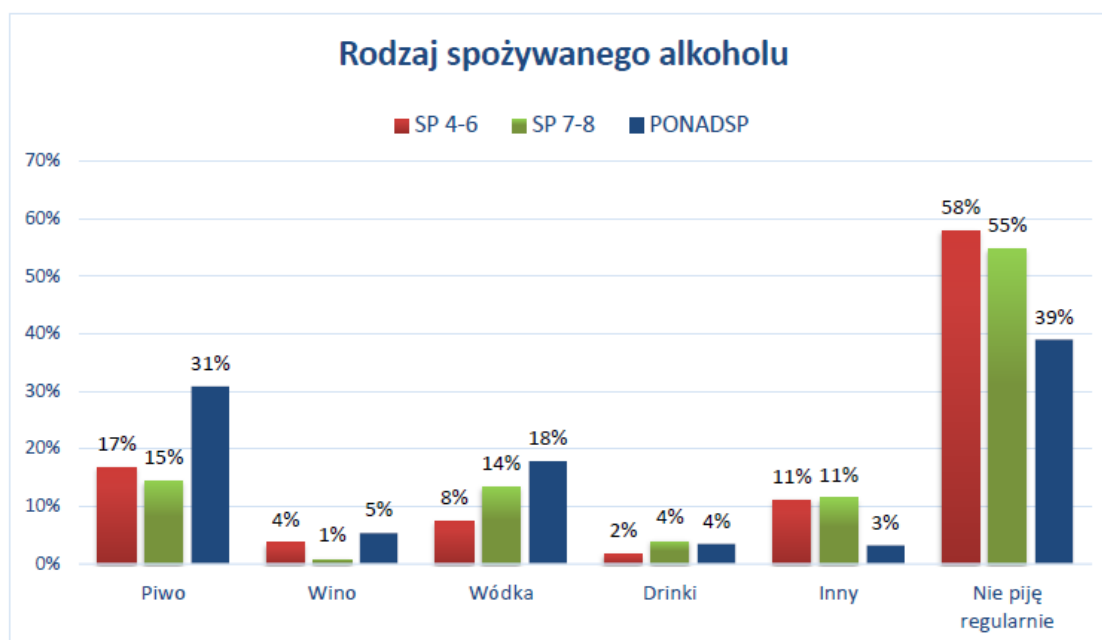

Źródło: Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w mieście Siedlce w 2020 r.

Wykres nr 3 przedstawia problem nikotynowy. Omawiając problem palenia papierosów należy zaznaczyć, że większość zbadanych uczniów miasta Siedlce deklaruje, iż nigdy nie paliła papierosów – 69%. Pozostali uczniowie wskazywali częstotliwość 1-2 razy w życiu – 11%, 3-5 razy w życiu – 3%, 6-9 razy w życiu – 2%, powyżej 10 razy – 14%.

Młodzież z miasta Siedlce w porównaniu z ich rówieśnikami z innych regionów Polski zdecydowanie rzadziej sięga po napoje alkoholowe. Ponad połowa z nich - 52% nigdy nie sięgnęło po alkohol, 58% nie spożyło napoju alkoholowego w przeciągu ostatniego roku, a 71% w ciągu ostatniego miesiąca.

Wykres 4. Rodzaj spożywanego alkoholu przez badane dzieci i młodzież z siedleckich szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Źródło: Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w mieście Siedlce w 2020 r.

W skali całej Polski, to co obserwujemy w Siedlcach jest to z pewnością trend pozytywny. Uczniowie siedleckich szkół potrafią przewidywać negatywne konsekwencje spożywania alkoholu. Ich poziom wiedzy i skuteczność prowadzonych działań edukacyjno-informacyjnych w szkołach jest zadowalający. Nie mniej jednak, spożywanie napojów alkoholowych może stać się w niedługim czasie poważnym problemem, gdyż inicjację alkoholową ma za sobą 12% uczniów klas 4-6, 23% uczniów klas 7-8 i aż 46% uczniów klas ponadpodstawowych. Inicjacja alkoholowa wśród

uczniów szkół ponadpodstawowych najczęściej miała miejsce w rodzinie (59%), a u uczniów klas starszych – ze znajomymi (45%). Przeprowadzone badania wskazały również na niepokojące przekonania uczniów klas młodszych – 4-6 szkoły podstawowej na temat niskiej szkodliwości spożywania napojów alkoholowych o niskiej zawartości alkoholu – typu piwo. Ten właśnie rodzaj alkoholu jest wskazywany jako pierwszy spróbowany przez dzieci i młodzież.

W grupie badanych uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych problem eksperymentowania z używkami oraz substancjami psychoaktywnymi jest niewielki i dotyczy od jednego do siedmiu na stu uczniów. Rozpowszechnianie picia alkoholu, palenia tytoniu oraz zażywania wszelkich substancji (z wyjątkiem substancji wziewnych) wśród badanych młodych mieszkańców Siedlec jest na niższym lub znacznie niższym poziomie w porównaniu do wyników badań ogólnopolskich ESPAD.

Najpopularniejszą substancją psychoaktywną, którą młodzież z miasta Siedlce użyła przynajmniej raz w życiu okazała się marihuana i haszysz – tak wskazało 12% uczniów klas 7-8, następnie substancje wziewne – 10% oraz leki uspokajające i nasenne bez przepisu lekarza – 8%. Tylko 1% uczniów deklaruje używanie LSD i innych halucynogenów oraz 1% - amfetaminę. Niepokojące jest to, że 11% uczniów klas 7-8 deklaruje zażywanie marihuany lub haszyszu w ciągu ostatniego roku, a 7% - w ciągu ostatniego miesiąca. Jeśli chodzi o inicjację w kontekście substancji psychoaktywnych badania pokazują, że najczęściej jest to marihuana, a w drugiej kolejności leki uspokajające i nasenne. Środki zostały im dostarczone od przyjaciół, kolegów czy koleżanek i zażywane wspólnie.

Rekomendacje wynikające z badań siedleckich uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych dotyczące kształtowania działań profilaktycznych skierowanych do tej grupy dotyczą:

- wzmocnienia pozytywnego stosunku do nauczycieli oraz budowania klimatu współpracy między nauczycielami w szkole oraz wspieranie konstruktywnych zainteresowań i zajęć pozalekcyjnych dzieci i młodzieży;
- wzmocnienia pozytywnego kontaktu z rodzicami, monitorowanie przez rodziców czasu wolnego od zajęć szkolnych i miejsc, w których dzieci i młodzież je spędzają;

- wspieranie pedagogów i nauczycieli zarówno na poziomie kształcenia formalnego, jak i w zdobywaniu wiedzy i poszerzaniu umiejętności w zakresie rozpoznawania wyzwań oraz trudności specyficznych dla konkretnego okresu rozwoju uczniów;
- wspieranie pedagogów i nauczycieli w związku z wypaleniem zawodowym, dbałość o dobry stan zdrowia psychicznego nauczycieli;
- wspieranie uczniów w rozwijaniu ich pasji, zainteresowań oraz kształtowaniu postaw nakierowanych na twórczość, kreatywność i motywację do poznawania nowych, pozytywnych rzeczy;
- wzmacnianie w uczniach poczucia przynależności, skuteczności i sprawczości;
- kreowanie pozytywnej atmosfery współpracy, umożliwiającej uczniom swobodne podejmowanie decyzji oraz branie za nie odpowiedzialności;
- dbałość o działania profilaktyczne nakierowane na uczenie umiejętności życiowych uczniów związanych z poczuciem asertywności, konstruktywnym rozwiązywaniem konfliktów i problemów czy wspieranie ich poczucia własnej wartości.

Ważne jest, aby prowadzone działania profilaktyczne miały charakter cykliczny, a nie incydentalny, gdyż warunkiem zmiany postawy wobec jakiegoś przedmiotu jest regularne utrwalanie pozytywnych wzorców zachowań, tak by umożliwić zastępowanie negatywnych tymi pozytywnymi. Istota polega również na wyposażaniu młodych ludzi w wiedzę na temat alternatywnych postaw i zachowań, które będą warunkowały poprawę ich funkcjonowania zarówno w grupie szkolnej, tak i w rodzinie. Niezmiernie ważna jest również ewaluacja podejmowanych działań. Tylko stały monitoring podejmowanych czynności pozwoli na modyfikowanie prowadzonych prac, w celu ich lepszej skuteczności.

Rozdział 3. Podstawy prawne Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Siedlcach w 2021 roku

Cele programu wynikają z:

- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2277, ze zm.);
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2019 r., poz. 852, ze zm.);
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r., poz. 218, ze zm.);
- ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2019 r., poz. 2365, ze zm.);
- ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r., 1057);
- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876);
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821).

Cele są zbieżne z Krajowym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2016-2020 zawartym w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016–2020 (Dz.U. z 2016 r., poz. 1492), zaleceniami PARPA do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Uchwałą Nr XXI/262/2016 Rady Miasta Siedlce z dnia 23 czerwca 2016 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Siedlce na lata 2016-2025, wynikają także z wyników przeprowadzonej diagnozy.

Rozdział 4. Cele główne Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień

Celem głównym programu jest kształtowanie polityki społecznej poprzez prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz integracją społeczną osób uzależnionych, w szczególności od alkoholu.

Cele szczegółowe to:

- 1) promocja zdrowego i aktywnego stylu życia oraz konstruktywnych form spędzania czasu wolnego;
- 2) zmiana obyczajów w zakresie sposobu spożywania napojów alkoholowych i rozwijanie świadomości mieszkańców miasta w zakresie zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych (w szczególności alkoholu), uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi;
- 3) rozwijanie systemu pomocy i wsparcia skierowanego do osób uzależnionych i ich rodzin;
- 4) przeciwdziałanie powstania i usuwanie zagrożeń wynikających z uzależnień (w szczególności nadużywania alkoholu);
- 5) zapewnienie warunków działania instytucjom i organizacjom pozarządowym, których celem jest krzewienie trzeźwości i abstynencji, oddziaływanie na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielanie pomocy ich rodzinom;
- 6) wspieranie działalności organizacji pozarządowych w wyżej wymienionym zakresie;
- 7) współdziałanie z kościołem katolickim i innymi związkami wyznaniowymi w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

Rozdział 5. Zadania do realizacji w zakresie Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień (szczególnie od alkoholu) należy do zadań własnych gmin. W szczególności **zadania** te obejmują:

- 1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży – w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci**

uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osób uzależnionych od alkoholu.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.
7. Ograniczenie dostępności do alkoholu.

Zadania te zostały zwarte w obszarach wskazanych w Narodowym Programie Zdrowia przyjętym na lata 2020-2024:

Obszar 1 – Promocja Zdrowia Psychicznego;

Obszar 2 – Profilaktyka;

Obszar 3 – Redukcja szkód, rehabilitacja (reintegracja, readaptacja) zdrowotna, społeczna i zawodowa;

Obszar 4 – Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień (w szczególności od alkoholu);

Obszar 5 – Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;

Obszar 6 – Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrum integracji społecznej;

Obszar 1 - Promocja zdrowia psychicznego

1. Edukacja zdrowotna:

- 1.1. Prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy, w szczególności w stosunku do dzieci i dzieci i młodzieży.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

ZADANIE	WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE	WSKAŹNIKI JAKOŚCIOWE
1. Diagnoza zachowań problemowych i ewaluacja realizowanych programów profilaktycznych;	zgodnie z metodologią badań społecznych: badania ilościowe i jakościowe: - liczba uczniów, rodziców i nauczycieli uczestniczących w realizowanej co najmniej co dwa lata diagnozie zachowań problemowych; - liczba pozytywnie ocenionych programów profilaktycznych zrealizowanych w placówkach dokonanych w ramach autoewaluacji;	
2. Dbłość o adekwatność działań profilaktyczno-wychowawczych i o klimat szkoły przez szkolenie nauczycieli.	- liczba konsultacji z pedagogami, dyrektorami placówek w zakresie sytuacji problemowych dotyczących interwencji wynikających z zachowań problemowych związanych z używaniem przez uczniów alkoholu i środków psychoaktywnych,	
3. Prowadzenie działalności edukacyjno-informacyjnej w miejskich przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, zarówno w stosunku do dzieci, młodzieży jak i rodziców.	- liczba przeprowadzonych warsztatów, prelekcji, wywiadówek; - liczba prowadzonych działań przez przedszkola, szkoły w ramach własnych programów profilaktycznych i wychowawczych; - liczba uczestników w prowadzonych działaniach przez przedszkola, szkoły w ramach własnych programów profilaktycznych i wychowawczych;	- ocena dokonana przez dyrektorów i pedagogów szkolnych dotycząca efektywności prowadzonych działań – zwiększenie współpracy z rodzicami, zmniejszenie się ilości niepożądanych zachowań dzieci i młodzieży;
4. Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości	- liczba podjętych działań w związku z upowszechnianiem	

przeciwdziałania przemocy w szkole, w szczególności z problemem alkoholowym;	informacji dotyczących przemocy w rodzinie i ich zasięg;
5. Tworzenie sieci punktów informacyjnych – rozwijanie Siedleckiej Ścieżki Pomocowej	- liczba osób będących na konsultacjach u Pełnomocnika; - liczba placówek realizujących działania profilaktyczne i pomocowe;
6. Aktywna współpraca z lokalnymi i regionalnymi mediami; prowadzenie stałego, interaktywnego systemu informacji; (prasa, rubryka w gazecie, strona www);	- liczba odsłon artykułów na stronie Pełnomocnika, - liczba artykułów, publikacji prasowych, audycji radiowych i telewizyjnych w lokalnych mediach nt. czynników ryzyka oraz metod rozwiązywania problemów alkoholowych
7. Prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych;	- liczba kampanii edukacyjnych i osób objętych informacją np.: trzeźwy kierowca (we współpracy z Policją); Nieodpowiedni czas, nieodpowiednie miejsce (we współpracy ze Strażą Miejską); z Sanepidem, Możesz inaczej – kampania ogólnopolska; - liczba przygotowanych materiałów merytorycznych dotyczących profilaktyki uzależnień przeznaczonych do kampanii lokalnych z udziałem partnerów lokalnych;
8. Wspieranie prospołecznych działań młodzieży z obszaru profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego	- liczba akcji prospołecznych, w które została zaangażowana młodzież;
9. Pozyskiwanie patronatów dla podejmowanych działań i budowanie lokalnych koalicji na rzecz realizacji usług społecznych;	- liczba wspólnie podejmowanych akcji na rzecz realizacji usług społecznych;

1.2. Szkolenia kadr:

1. Działania edukacyjne skierowane do sprzedawców napojów alkoholowych;	- liczba sprzedawców napojów alkoholowych uczestniczących w szkoleniu współorganizowanym z	- liczba podejmowanych interwencji;
---	--	-------------------------------------

Komendą Miejską Policji w Siedlcach

<p>2. Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej, jak również przeciwdziałania przemocy dla nauczycieli, pedagogów i psychologów;</p>	<p>- liczba nauczycieli, pedagogów i psychologów uczestniczących w radach szkoleniowych dotyczących problematyki profilaktyki uzależnień i interwencji profilaktycznej; - liczba nauczycieli/pedagogów uczestniczących w superwizjach;</p>	<p>- wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji u uczestników w zakresie prowadzonych zadań – test wejścia i test wyjścia do zbadania efektywności podejmowanych działań;</p>
<p>3. Dofinansowanie kształcenia pracowników placówek leczenia uzależnień;</p>	<p>- liczba osób uczestniczących w szkoleniach;</p>	<p>- wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji u uczestników w zakresie prowadzonych zadań – test wejścia i test wyjścia do zbadania efektywności podejmowanych działań;</p>
<p>4. Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym/problemem przemocy oraz w zakresie prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych;</p>	<p>- liczba osób zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie uczestniczących w szkoleniach i kursach specjalistycznych;</p>	<p>- wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji u uczestników w zakresie prowadzonych zadań – test wejścia i test wyjścia do zbadania efektywności podejmowanych działań;</p>
<p>5. Organizowanie i finansowanie superwizji dla osób udzielających pomocy psychologiczno -pedagogicznej i terapeutycznej dzieciom, rodzinom, w tym również specjalistom, terapeutom uzależnień;</p>	<p>- liczba uczestniczących w superwizji;</p>	
<p>6. Organizowanie narad, seminariów i konferencji w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym i upowszechnianie informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie;</p>	<p>- liczba zorganizowanych narad, seminariów i konferencji w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym; - liczba osób uczestniczących w naradach, seminariach i konferencjach w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym;</p>	<p>- wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji u uczestników w zakresie prowadzonych zadań – test wejścia i test wyjścia do zbadania efektywności podejmowanych działań;</p>
<p>7. Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie</p>	<p>- liczba osób uczestniczących w różnych formach szkoleniowych;</p>	<p>- wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji u uczestników w zakresie prowadzonych zadań – test</p>

przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

wejścia i test wyjścia do zbadania efektywności podejmowanych działań;

Obszar 2 - Profilaktyka

Profilaktyka ma za zadanie chronić społeczeństwo i wszystkie osoby je stanowiące. Powinna umożliwić zadbanie o zgodność celów całego systemu, jak i poszczególnych jednostek. Jednym z celów profilaktyki jest zapobieganie demoralizacji, reedukacja osób wykluczonych i przeciwdziałanie patologiom społecznym. Profilaktyka prowadzona w środowisku społecznym realizowana może być w różnorodny sposób. Aby zwiększyć skuteczność prowadzonych oddziaływań profilaktycznych muszą one wybiegać poza środowisko szkolne. Dotyczy to przede wszystkim rodzin uczniów i wszystkich tych instytucji, których podstawowym celem działalności jest praca na rzecz dziecka i rodziny, jak również praca z osobami marginalizowanymi.

2. Profilaktyka uniwersalna

2.1. Realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych:

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

1. Prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych rekomendowanych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży; - prelekcje lub warsztaty dla uczniów.	- liczba placówek w których zostaną realizowane działania profilaktyczne dla dzieci i młodzieży; - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w działaniach profilaktycznych; - liczba uczniów szkół ponadpodstawowych objętych działaniami edukacyjno-profilaktycznymi;	- wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji u uczestników w zakresie prowadzonych zadań – test wejścia i test wyjścia do zbadania efektywności podejmowanych działań;
2. Realizacja programów profilaktycznych (głównie rekomendowanych) dla rodziców i aktywna współpraca z nimi w tym obszarze: - wywiadówki (szkolne i klasowe w miarę potrzeb); - program profilaktyczny Szkoła dla Rodziców i Wychowawców; - warsztaty psychoedukacyjne np.: Pozytywna dyscyplina.	- liczba rodziców uczestniczących w spotkaniach do nich skierowanych; - liczba rodziców uczestniczących w programie profilaktycznym Szkoła dla Rodziców i Wychowawców; - liczba rodziców uczestniczących w	- wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji u uczestników w zakresie prowadzonych zadań – test wejścia i test wyjścia do zbadania efektywności podejmowanych działań;

2.2. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, w szczególności w stosunku do dzieci i młodzieży w postaci prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych oraz wspieranie działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez rodziny, dzieci i młodzież. Wzmacnianie czynników chroniących i motywujących do większej aktywności w życiu społecznym:

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

1. Realizacja zajęć sportowych (nie będących jedyną i samodzielną strategią profilaktyczną);	- liczba uczniów uczestniczących w programach profilaktycznych opartych o realizację zajęć sportowych;	- wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji u uczestników w zakresie prowadzonych zadań – test wejścia i test wyjścia do zbadania efektywności podejmowanych działań;
2. Promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu przez rodziny, dzieci i młodzież. Wspieranie realizacji rocznych programów profilaktycznych prowadzonych przez miejskie instytucje kultury (MBP, MOK, CKiS) i sportu (ARMS) pod nazwą „Uzależnij się od zdrowia” przeznaczonych dla mieszkańców miasta Siedlce, w szczególności rodzin jak również skierowane do osób narażonych na wykluczenie społeczne i wykluczonych społecznie.	- liczba zadań realizowanych w poszczególnych programach;
- liczba osób biorących udział w zadaniach proponowanych przez miejskie instytucje kulturalne (MBP, MOK, CKiS) i sportowe (ARMS)	

3. Profilaktyka selektywna i wskazująca:

3.1. Realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży:

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

1. Prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych rekomendowanych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży;	- liczba placówek, w których zostaną realizowane działania profilaktyczne dla dzieci i młodzieży;
- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w | - wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji u uczestników w zakresie prowadzonych zadań – test wejścia i test wyjścia do zbadania efektywności podejmowanych działań; |
|--|--|---|

działaniach profilaktycznych;
- liczba uczniów szkół ponadpodstawowych objętych działaniami edukacyjno-profilaktycznymi;

2. Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym;

- liczba dzieci i młodzieży korzystających z oferty dostępnych zajęć;

Obszar 3 - Redukacja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa

Problem alkoholizmu jednego z członków rodziny nie pozostaje bez wpływu na pozostałych jej członków. Negatywne konsekwencje odczuwają w największym stopniu dzieci, czego efektem jest ich słabsze funkcjonowanie społeczne, wychowawcze czy edukacyjne. Negatywne wzorce rodzinne są również jednym z czynników ryzyka w kontekście zachowań ryzykownych prezentowanych przez dzieci i młodzież. Dlatego tak ważne są działania podejmowane nie tylko wobec osoby uzależnionej od alkoholu, ale również osób współuzależnionych.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

4. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

ZADANIE	WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE	WSKAŹNIKI JAKOŚCIOWE
1. Dofinansowanie pracy terapeutycznej z rodziną;	- liczba placówek prowadzących programy terapeutyczne dla członków rodzin alkoholików (żon, dzieci, itd.), - liczba osób uczestniczących w tego typu programach	

	terapeutycznych (żon, dzieci itp.),	
2. Dofinansowanie programów psychoterapii osób współzależnych;	- liczba placówek prowadzących programy terapeutyczne dla osób współzależnych, - liczba osób uczestniczących w tego typu programach terapeutycznych,	
3. Dofinansowanie programów psychoterapii i pomocy psychologicznej Dorosłym Dzieciom Alkoholików (DDA);	- liczba placówek prowadzących programy terapeutyczne dla osób DDA, - liczba osób uczestniczących w tego typu programach terapeutycznych,	
4. Pomoc dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym poprzez wspieranie funkcjonowania placówek wsparcia dziennego realizujących program socjoterapeutyczny lub opiekuńczo-wychowawczy, ze szczególnym uwzględnieniem współpracy ze środowiskiem rodzinnym – z uwzględnieniem kwestii dożywania;	- liczba osób uczestniczących w zajęciach socjoterapeutycznych lub opiekuńczo-wychowawczych	- wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji u uczestników w zakresie prowadzonych zadań – test wejścia i test wyjścia do zbadania efektywności podejmowanych działań;
5. Podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc;	- liczba osób, w stosunku do których zostały podjęte działania interwencyjne;	
6. Wspieranie realizowania programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy;	- liczba programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych; - liczba uczestników programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych;	- wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji u uczestników w zakresie prowadzonych zadań – test wejścia i test wyjścia do zbadania efektywności podejmowanych działań;
7. Dofinansowanie programów pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc domową;	- liczba osób objętych programami pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób doświadczających	- wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji u uczestników w zakresie prowadzonych zadań – test wejścia i test wyjścia do zbadania efektywności podejmowanych działań;

przemocy i stosujących przemoc domową:

8. Współpraca ze instytucjami (usprawnienie współpracy);
- liczba wspólnych akcji, interwencji, szkoleń;

5. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osób uzależnionych od alkoholu:

Zgodnie z treścią art. 21 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi „leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu prowadzi się w zakładach leczniczych podmiotów leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju świadczenia stacjonarne i całodobowe oraz ambulatoryjne”. Jest dobrowolne, nie pobiera się również opłat za świadczenia w zakresie leczenia odwykowego udzielanego przez ww. podmioty.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

ZADANIE	WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE	WSKAŹNIKI JAKOŚCIOWE
1. Wspieranie działalności punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin;	- liczba osób objętych działaniami pomocowymi w zakresie działania punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin;	- ewaluacja dokonywana w placówkach;
2. Dofinansowanie programów dla młodzieży uzależnionej i zagrożonej uzależnieniem w formie zajęć treningowych, zajęć edukacyjno-terapeutycznych z rodzicami, pracy terapeutycznej z rodziną;	- liczba osób korzystających z programów dla młodzieży uzależnionej i zagrożonej uzależnieniem w formie zajęć treningowych, zajęć edukacyjno-terapeutycznych z rodzicami, pracy terapeutycznej z rodziną;	- wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji u uczestników w zakresie prowadzonych zadań – test wejścia i test wyjścia do zbadania efektywności podejmowanych działań;
3. Wdrażanie programów profilaktyczno-interwencyjnych dla młodzieży upijającej się;	- liczba uczniów uczestniczących w warsztatach rozwijających kompetencje społeczne; - liczba uczniów uczestniczących w programach profilaktycznych z zakresu profilaktyki selektywnej i wskazującej;	- wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji u uczestników w zakresie prowadzonych zadań – test wejścia i test wyjścia do zbadania efektywności podejmowanych działań;

4. **Wspieranie w realizowaniu terapii dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie lub używających substancji psychoaktywnych;** - liczba osób uczestniczących w terapii;
5. **Finansowanie wybranych programów wspierających proces readaptacji społecznej osób uzależnionych, członków rodzin oraz skierowanych do osób starszych;** - liczba zrealizowanych programów;

Obszar 4 - Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień (w szczególności od alkoholu)

Realizacja zadania polegać będzie na wspieraniu oraz zleceniu realizacji rocznych projektów z zakresu profilaktyki i uzależnień podmiotom realizującym działania z ww. zakresu - instytucjom, organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Wspieranie organizacji pozarządowych w realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i dofinansowanie tych zadań wynikających z Programu realizowane jest w trybie konkursowym, zgodnie z ustawą z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. 2019 r., poz. 2365, ze zm.), ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1843, ze zm.) i ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2020 r., poz. 1057).

Zadania do realizacji dla organizacji pozarządowych zostały zawarte w Programie Współpracy Miasta Siedlce z Organizacjami Pozarządowymi i Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2021 rok (Uchwała Nr XXVIII/303/2020 Rady Miasta Siedlce z dnia 29 października 2020 r.)

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

ZADANIE	WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE	WSKAŹNIKI JAKOŚCIOWE
1. Współpraca merytoryczna, wymiana informacji i doświadczeń z podmiotami poprzez konsultacje w zakresie tworzenia i realizowania zadań wynikających z Programu, szczególnie w zakresie	- liczba spotkań i konsultacji z jednostkami;	

przeciwdziałania uzależnieniom (alkohol) i przemocy w rodzinie;		
2. Wspieranie merytoryczne i finansowe systemu współpracy międzyinstytucjonalnej, tj. współpracy służb, instytucji, osób fizycznych, organizacji pozarządowych na rzecz zwiększania skuteczności działań profilaktycznych promujących zdrowy tryb życia i abstynencję oraz działań interwencyjnych;	- liczba instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych realizujących zadania wynikające z Programu; - liczba programów zrealizowanych przez instytucje, organizacje pozarządowe i osoby fizyczne realizujące zadania wynikające z Programu;	- ewaluacja dokonywana przy każdym projekcie obejmująca wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji osób będących beneficjentami projektu;
3. Wspomaganie działań stowarzyszeń abstyntenckich, grup samopomocowych AA i innych podmiotów w ramach realizacji działań wynikających z Programu;	- liczba podmiotów działających w ramach Programu	

Obszar 5 - Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Niezmiernie istotne jest przestrzeganie prawa w zakresie dostępności do środków, co dotyczy w sposób szczególny sprzedawców wyrobów tytoniowych i alkoholowych. Prowadzone działania wynikają z art. 13 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

ZADANIE	WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE	WSKAŹNIKI JAKOŚCIOWE
1. Zwiększenie częstotliwości kontroli prowadzonych przez Urząd Miasta we współpracy z Policją, Strażą Miejską i Inspekcją Handlową oraz stałe analizowanie wyników kontroli i interwencji wobec nielegalnego handlu alkoholem i łamania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ze	- liczba kontroli przeprowadzonych w punktach sprzedaży, - liczba interwencji policji i straży miejskiej wobec naruszenia warunków sprzedaży, - liczba interwencji policji i straży miejskiej wobec	- analiza powodów cofnięcia zezwoleń;

szczególnym uwzględnieniem sprzedaży alkoholu osobom do lat 18, nietrzeźwym, spożywania alkoholu w miejscach publicznych, nielegalnej reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz zgodności oświadczeń o wartości sprzedaży napojów alkoholowych ze stanem faktycznym.

spożywających alkohol w miejscach publicznych

2. Prowadzenie monitoringu dostępności alkoholu dla nieletnich.

- liczba kontroli przeprowadzonych w punktach sprzedaży,
- liczba interwencji policji i straży miejskiej wobec naruszenia warunków sprzedaży

- analiza powodów cofnięcia zezwoleń;

Obszar 6 - Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej

Centrum Integracji Społecznej to podmiot ekonomii społecznej realizujący zadania wynikające z założeń inkluzji społecznej poprzez specjalistyczny program pracy z osobami wykluczonymi społecznie lub zagrożonymi wykluczeniem, w określonym czasie. Celem pracy w CIS jest dostarczanie usług z zakresu reintegracji społecznej oraz zawodowej osobom, które ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym lub powodującej ubóstwo, które mogą grozić im pozostawaniem w sferze wykluczenia społecznego, a jednocześnie gotowe są poddać się procesowi pomocy zwanemu Indywidualnym Programem Zatrudnienia Socjalnego.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

ZADANIE	WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE	WSKAŹNIKI JAKOŚCIOWE
<p>Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej.</p> <p>Finansowanie zajęć reintegracyjnych skierowanych do:</p> <p>a) bezdomnych, realizujących indywidualny program wychodzenia z bezdomności, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej;</p> <p>b) uzależnieni od alkoholu;</p> <p>c) uzależnieni od narkotyków lub innych środków odurzających;</p>	<p>- liczba osób, które po pobycie w Centrum Integracji Społecznej uzyskały zatrudnienie;</p> <p>- liczba osób, korzystających z zajęć reintegracyjnych w CIS.</p>	<p>- ankieta ewaluacyjna przeprowadzana w placówce.</p>

- d) chorzy psychicznie w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego;
- e) długotrwale bezrobotni;
- f) uchodźcy realizujący indywidualny program integracji;
- g) osoby z niepełnosprawnościami
- h) finansowanie może odbywać się zarówno w stosunku do osób uzależnionych, jak i współzależnionych;

Finansowanie tego zadania ma odbywać się proporcjonalnie do liczby osób uczestniczących w zajęciach.

CIS działa w 7 sekcjach: gastronomicznej; remontowo – porządkowej; florystyczno-ogrodniczej; ślusarsko-spawalniczej; krawiecko-szwalnica; administracyjno-biurowej; opiekun osoby starszej.

Rozdział 6. Zestawienie planowanych wydatków wynikających z Programu na 2021 rok

Do realizacji Programu na 2021 rok zaproponowany został poniższy plan wydatków, którego zabezpieczenie pozwoli na realizację zaplanowanych zadań.

I	Zadania przeznaczone do realizacji – przeciwdziałanie alkoholizmowi	743 000
1.	Dotacja podmiotowa z budżetu dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych –wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrum Integracji Społecznej w Siedlcach	500 000
2.	Wynagrodzenia dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	93 000
3.	Zakup materiałów i wyposażenia	10 000
4.	Zakup usług pozostałych	138 000
5.	Opłaty na rzecz budżetu państwa	2 000
II	Zadania przeznaczone do realizacji w trybie konkursowym - Realizacja programów związanych z wychowaniem w trzeźwości i przeciwdziałaniem alkoholizmowi	900 000
1)	Edukacja zdrowotna w zakresie zdrowia psychicznego	100 000

a)	Szkolenia dla nauczycieli, pedagogów, specjalistów, MKRPA, pracowników socjalnych, policji	100 000
2)	Profilaktyka	550 000
a)	Rekomendowane Programy Profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży	40 000
b)	Rekomendowane Programy Profilaktyczne skierowane do rodziców	20 000
c)	Warsztaty psychoedukacyjne dla dzieci i młodzieży	20 000
d)	Warsztaty psychoedukacyjne dla rodziców	20 000
e)	Profilaktyczna działalność w postaci prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych (łącznie z feriami i wakacjami letnimi)	450 000
3)	Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa	250 000
a)	Realizacja zajęć w placówkach wsparcia dziennego	60 000
b)	Rozwiązywanie problemów alkoholowych (praca z rodziną, pomoc psychologiczna, prawna i psychoterapia dla osób współzależnych, DDA, funkcjonowanie punktu konsultacyjnego)	75 000
c)	Realizacja programów profilaktyczno-wychowawczych dla młodzieży upijającej się, zajęcia treningowe, edukacyjno-terapeutyczne, praca z rodzicami, z rodziną	30 000
d)	Konsultacje indywidualne i psychoterapia dzieci i młodzieży	15 000
e)	Działania interwencyjne i edukacyjne dla osób stosujących przemoc. Pomoc psychologiczna, prawna i psychoterapia dla osób doświadczających i stosujących przemoc domową	70 000
III	Zadania przeznaczone do realizacji – zwalczanie narkomanii	17 000
1.	Zakup materiałów i wyposażenia	10 000
2.	Zakup usług pozostałych	7 000
IV	Zadania przeznaczone do realizacji w trybie konkursowym - Realizacja programów związanych z zwalczaniem narkomanii	140 000
1)	Edukacja zdrowotna w zakresie zdrowia psychicznego	45 000
a)	Diagnoza	5 000
b)	Szkolenia dla nauczycieli, pedagogów, specjalistów, MKRPA, pracowników socjalnych, policji	40 000
2)	Profilaktyka	25 000
a)	Warsztaty psychoedukacyjne dla dzieci i młodzieży	25 000
3)	Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa	90 000

a)	Rozwiązywanie problemów związanych z narkomanią (praca z rodziną, pomoc psychologiczna, prawna i psychoterapia dla osób współuzależnionych, funkcjonowanie punktu konsultacyjnego)	70 000
b)	Realizacja programów profilaktyczno-wychowawczych dla młodzieży uzależnionej, zajęcia treningowe, edukacyjno-terapeutyczne, praca z rodzicami, z rodziną	10 000
c)	Konsultacje indywidualne i psychoterapia dzieci i młodzieży	10 000

Rozdział 7. Rynek Alkoholowy w mieście Siedlce i działania podejmowane w ramach Programu w celu ograniczenia dostępności do alkoholu:

Zgodnie z Uchwałą Nr X/126/2019 Rady Miasta Siedlce z dnia 27 czerwca 2019 r. zmieniającą Uchwałę Nr XLIX/561/2018 Rady Miasta Siedlce z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz wyznaczenia miejsc do spożycia w miejscu sprzedaży, w których za zezwoleniem może być dokonywana sprzedaż, podawanie i spożywanie napojów alkoholowych na terenie miasta Siedlce istotne jest:

- w przypadku punktu sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży zachowanie nie mniejszej niż 100 metrowej odległości od obiektów chronionych takich jak przedszkola, szkoły podstawowe, szkoły ponadgimnazjalne (z wyjątkiem szkół policealnych, szkół dla dorosłych oraz szkół wyższych), placówki opiekuńczo – wychowawcze, internaty, bursy, kościoły, kaplice i cmentarze wraz z przynależnym terenem;
- w przypadku punktu sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży zachowanie nie mniejszej niż 100 metrowej odległości od obiektów chronionych takich jak przedszkola, szkoły podstawowe, szkoły ponadgimnazjalne (z wyjątkiem szkół policealnych, szkół dla dorosłych oraz szkół wyższych), kościoły, kaplice i cmentarze wraz z przynależnym terenem;
- a także utrzymywanie limitów liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży.

Rodzaj zezwolenia	Sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży (tzw. detal)		Sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży (tzw. gastronomia)	
	Limit określony w uchwale	Limit wykorzystany	Limit określony w uchwale	Limit wykorzystany
na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwo	155	137	80	56
na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości od 4,5% do 18% alkoholu z wyjątkiem piwa	130	125	70	39
na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu	130	123	70	39

Szczegółowe rozwiązania mające na celu ograniczenie dostępności do alkoholu określają uchwały Rady Miasta Siedlce w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz liczby punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Obecnie obowiązującą liczbę limitów sprzedaży napojów alkoholowych do spożycia poza i w miejscu sprzedaży alkoholu ilustruje powyższa tabela (stan na 31.10.2020 r.).

Rozdział 8. Praca Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

Szczegółowe zadania oraz organizację Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siedlcach określa Prezydent Miasta Siedlce, a wynikają one z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należą do nich:

1. Inicjowanie i uczestniczenie w zakresie realizacji zadań własnych samorządu związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
2. Inicjowanie i podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
3. Kierowanie osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację nieletnich, uchylają się od zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.
4. Opiniowanie wniosków o wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałami Rady Miasta Siedlce.
5. Kontrolowanie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.
6. Wszczynianie procedury „Niebieskie Karty”.
7. Udział w pracach Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grupach roboczych powoływanych zgodnie z *ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*.
8. Udział członków Komisji w szkoleniach dotyczących profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Podstawą działalności Komisji jest uchwalany przez Radę Miasta Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Siedlcach.

W ramach Komisji zostają powołane trzy grupy robocze:

- **Zespół motywacyjno – interwencyjny**, który realizuje następujące zadania:
 - przeprowadzanie rozmów motywacyjno-interwencyjnych z osobami mającymi problem alkoholowy,
 - kierowanie na badania do lekarza biegłego, z własnej inicjatywy lub na wniosek osoby zainteresowanej, w celu uzyskania opinii, czy faktycznie występuje uzależnienie,

- składanie wniosków do sądu o poddanie leczeniu w przypadku odmowy poddania się leczeniu odwykowemu.
- **Zespół edukacyjno-profilaktyczny**, który zajmuje się:
 - opiniowaniem ofert programowych składanych corocznie przez instytucje, stowarzyszenia i osoby fizyczne, których propozycje są ujęte w projekcie miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i są zgodne ze standardami współczesnej profilaktyki,
 - prowadzeniem działań monitorujących przebieg realizacji programów i działań profilaktycznych finansowanych w ramach programu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi,
 - opracowaniem metod ewaluacji programów profilaktyki oraz prowadzeniem ewaluacji w oparciu o te metody.
- **Zespół ds. kontroli przestrzegania warunków prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych**, w którego zadaniach są:
 - przeprowadzanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń w punktach sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych,
 - opiniowanie wniosków w zakresie zgodności lokalizacji punktu ubiegającego się o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z przepisami prawa miejskiego.

Członkowi Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siedlcach za uczestnictwo w posiedzeniu zespołu, dyżur przeznaczony na konsultacje, reprezentowanie Miejskiej Komisji w pracach Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz w posiedzeniach Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości równej diecie Radnego Rady Miasta Siedlce za udział w posiedzeniach Komisji. Do otrzymania pełnego wynagrodzenia w miesiącu wymagane jest uczestnictwo w jednym spotkaniu MKRPA w Siedlcach oraz zrealizowanie jednego dyżuru, potwierdzone podpisem na liście obecności (w razie pracy zdalnej listę podpisuje przewodniczący MKRPA). Dopuszcza się realizację spotkania w trybie zdalnym.

W przypadku Przewodniczącego Komisji – równych wynagrodzeniu członka Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powiększonej o 10%. Członkom Komisji przysługuje zwrot kosztów przejazdu w trakcie wyjazdów służbowych po przedstawieniu rachunków za dojazd. Wynagrodzenia, zwrot kosztów przejazdu i koszty szkoleń, pokrywane są ze środków działu 851 - ochrona zdrowia, rozdziału 85154 - przeciwdziałanie alkoholizmowi.

Przewodniczący Rady Miasta

Henryk Niedziółka